

ALTUN YURD

Türk Ocağı'nın Gâyesini Ta'kib İder Haftalık Mecmu'a

Dr. Aslı Emine ÇOMU

© Copyright 2023

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN 978-625-399-181-4
Sayfa ve Kapak Tasarımı Akademisyen Dizgi Ünitesi

Kitap Adı Altun Yurd
Yayıncı Sertifika No 47518

Yazar Aslı Emine ÇOMU
ORCID iD: 0000-0001-9346-7475
Baskı ve Cilt Vadi Matbaacılık

Yayın Koordinatörü Yasin DİLMEN
Bisac Code LIT020000

DOI 10.37609/akya.2606

Kütüphane Kimlik Kartı

Çomu, Aslı Emine.

Altun Yurd / Aslı Emine Çomu.

Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2023.

248 s. : tablo, fotoğ. : 210x297 mm.

Kaynakça var.

ISBN 9786253991814

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	v
GİRİŞ.....	1
ALTUN YURD DERGİSİ.....	11
I. Dergi Künyesi.....	11
II. Altun Yurd'da Kim Kimdir?.....	11
III. Makale ve Yazı İndeksi.....	23
IV. Karşılaştırmalı Osmanlıca Tam Metin ve Türkçe Transkripti.....	32
a. Türkçe Transkripti	
b. Osmanlıca Özgün Metin	
V. Sonuç.....	240
KAYNAKÇA.....	241

ÖNSÖZ

Osmanlı Devleti'nin dağılmasını önleme çabalarının yoğunlaştığı döneme özgü ortaya çıkan fikirlerin temelinde Türk, Türkçü ve milliyetçi unsurların varlığı hemen göze çarpar. Özellikle de Balkanlar ile Rusya merkezli müslümanların ağırlığı kendini hissettirir. Her ne kadar Osmanlıcılık ve İslamcılık gibi siyasi düşünceler devreye girmiş ve devleti kurtarma girişimleri artmışsa da Türklük ve Türkçülük fikri baskın bir şekilde temellenmiştir.

Osmanlı'da 19. yüzyıl ortalarında ve özellikle 20. yüzyıl başlarında yükselen milliyetçi akımlar, bilhassa gençler arasında karşılık bulunca sosyal, siyasi ve bilimsel amaçlı dernekler hızla çoğalmaya başladı. Türk Derneği, Türk Yurdu Cemiyeti, Türk Gücü ve Türk Ocakları gibi kuruluşlar tarih sahnesindeki yerini aldılar.

Türkçülük ve milliyetçilik ekseninde yayın yapan Genç Kalemler, Türk Yurdu ve Türk Sözü Dergisi yazarları etrafında kümelenen bu gençler, Kuvay-ı Milliye hatta sonrasında Milli Mücadele ile cumhuriyeti inşa etmeyi başardılar.

Milli Mücadele'nin başarılı bir şekilde tamamlanması ve cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte Türk Ocakları, Anadolu'nun çeşitli yerlerinde yeniden örgütlenmeye başladı. Gazete ve dergiler çıkararak seslerini duyurmaya çaba gösterdiler. Adana'da Altun Yurd, Balıkesir'de İzmir'e Doğru, Sinop'ta Türk Bahçesi, Konya'da Babalık ve Yeni Mecmua gibi yayın organları bu anlamda önyak oldular.

Cumhuriyetin ilanından kısa bir süre sonra Adana Türk Gücü Derneği'nden Adana Türk Ocağı'na evrilen kuruluşun yayın organı ifade edildiği üzere Altun Yurd'tu. Belirtildiği üzere Adana Türk Ocağı, Şubat 1923'de örgütlenerek çalışmalarına başlamıştır. Adana Türk Ocağı Yönetimi Avukat Fahri, Tüccardan Baki Tonguç, Tüccardan Fasih, Tüccardan Vehbi, Baytar Adil, Sıtma Mücadele Reisi Ekrem Tok ve lise müdürü Nahid Cemal'den oluşmuştur. Nihayet kuruluşunu izleyen 15 Mayıs'ta ise Altun Yurd'un ilk sayısı yayın hayatına başlamıştır.

Altun Yurd'un künyesi şöyledir:

Altun Yurd: Türk Ocağı'nın gayesini takip eder, haftalık mecmua/sahib-i imtiyaz: Güleklizade Ahmet Bedri, Müdürü: Agah Tuğrul, Mesul Müdürü: Ferid Celal (Güven) .- Adana: Türk Ocağı, 15 Mayıs 1339 H (1923) .- Sayı: 1-6, 76 sayfa.

Hakkı Tarık Us Koleksiyonu'nda 6 sayısı mevcut olan Altun Yurd mecmuası, bugüne kadar tıpkı basım ya da çevrimyazı olarak yayınlanmamıştır. Bu eser, anılan eksikliği gidermek üzere hazırlanmıştır.

Çalışma genel esaslarıyla Altun Yurd sayılarının günümüz diline çevirisine dayanmaktadır. Dergiye ilişkin bütünsel değerlendirmelerden sonra sayı sayı ve arka arkaya birbirini izleyecek biçimde verilecektir. Yazar, konu, haber ya da başka isimlerle mevcut yazılar ise yine sayı sayı ve kronolojik olarak takdim edilecektir.

Altun Yurd Mecmuası'nın günümüz diline aktarılmasında katkıları olan Ömer Faruk Köseoğlu'na, Adana Türk Ocağı Tarihi ve yayın organı Altun Yurd'u çalışmam konusunda beni cesaretlendiren ve destekleyen Ahmet Karataş, Öğr. Gör. Sümeyye Gürsoy ile Adana Türk Ocağı Yönetimi ve Başkanı Mustafa Halaçoğlu'na içtenlikle teşekkür ederim.

Dr. Aslı Emine Çomu

KAYNAKÇA

KİTAPLAR

- AKAR, R. (1999). *Aşkale Yolcuları: Varlık Vergisi ve Çalışma Kampları*. İstanbul: Doğan Kitap.
- AKTAR, A. (2000). *Varlık Vergisi ve Türkçeleştirme Politikaları*. İstanbul: İletişim.
- BALİ, R. N. (tarih yok). *Varlık Vergisi: Hatıralar*. Libra Kitapçılık ve Yayıncılık.
- ÇETİNOĞLU, A. S. (2009). *Varlık Vergisi 1942-1944: Ekonomik ve Kültürel Jenosid*. İstanbul: Belge Yayınları.
- GÜÇLÜ, M. (tarih yok). *İkinci Dünya Savaşı Uygulamalarından Varlık Vergisi: Kanunun Çıkarılması, Uygulanması, Kaldırılması ve Sonuçları, 11.11.1942-15.03.1944*. 718. cilt. Kitabevi series.
- KAFAOĞLU, A. B. (2002). *Varlık Vergisi Gerçeği*. İstanbul: Kaynak Yayınları.
- KARATAŞ, A. (2016). *Evvel Zaman İçinde Adana*. Adana: Akademisyen Kitabevi.
- KAYRA, C. (tarih yok). *Savaş Türkiye Varlık Vergisi*. İstanbul: Tarihi Kitabevi.
- ÖKTE, F.(1951). *Varlık Vergisi Faciası*. İstanbul: Nebioğlu Yayınevi.
- PUR, H. P. (2007). *Varlık Vergisi ve Azınlıklar*. İstanbul: Eren Yayıncılık.
- SANSAR, M.F. & KARATAŞ, A. (2015). *Cumhuriyet'in İlk Uluslararası Fuarı:1924 Adana Beynelmilel Ziraat Sergisi*. Adana: [Çukurova Fuarçılık A.Ş.](#)
- TEVFİK, İ. (1932). *Adana Vilâyeti Matbuatı*. Ankara: TC Hariciye Vekâleti Matbaası.

TEZLER

- AKAN, A. (2009). *In Partial Fulfillment Of The Requirements For The Degree Of Doctor Of Philosophy In The Department Of Political Science And Public Administration*. The Graduate School of Social Sciences Of Middle East Technical University.
- BAŞ, H. (2006). *Varlık vergisi'nin Türk siyasal yaşamına yansımaları (1942-1957)*. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- DEĞİRMENCİ, G. (2019). *Adana Basın Tarihi (1873-2000)*. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- ERGEÇ, D. (2005). *Milli Burjuvazi Yararlanma Sürecinde Varlık Vergisinin Rolü*. Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- GÜMÜŞ, Ö. (2018). *Varlık Vergisinin Fenomenolojisi*. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- KALIÇLI, Y. (2020). *Varlık Vergisi Ve Uygulanışı: Hatay Örneği*. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- MEYVACI, H. I. (2010). *Türk Vergicilik Tarihinde Olağanüstü Bir Vergi Uygulaması Örneği: Varlık Vergisi*. Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye Anabilim Dalı Mali Hukuk Programı Yüksek Lisans Tezi.
- PEHLİVAN, K. (2013). *Genel Vergilendirme İlkeleri Açısından Türkiye'de Uygulanan Varlık Vergisi Üzerine Bir İnceleme*. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek lisans tezi.
- SUBAY, Ö. Ö. (2020). *Tek Parti Dönemi Gazeteciliğinde Faşizan Söylem: Varlık Vergisi Örneği*. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi.
- YEL, S. (2009). *Varlık Vergisi Karşısında Azınlıkların Tutumu*. Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek lisans tezi.

MAKALELER

- ARSLAN, G. (2015). *Varlık Vergisi Kanununun Çıkarılması, Uygulanması Ve Sonuçları*. Tarih Dergisi 1(61), s. 119-152. <https://dergipark.org.tr/en/pub/iutarikh/issue/31579/346443> adresinden alındı.
- ATA, F. (tarih yok). *Varlık Vergisinin Amerikan Kamuoyuna Yansımaları*.
- BİÇER, N. A. (tarih yok). *II. Dünya Savaşında Çıkarılan Varlık Vergisinin Türk Basınında Ve Kamuoyunda Yansımaları (11 Kasım 1942 – 15 Mart 1944)*.
- COŞAR, D. D. (tarih yok). *Varlık Vergisi Konusundaki Yolsuzluk Söylentileri*. Yıldız Teknik Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi.
- ÇELİK, M. (2006). *Adana'da Varlık Vergisi Uygulamaları (1942-1944)*. Kebikeç Dergisi, 21.
- DİLMAC, İ. (2020). *Varlık vergisi*. Tarih kritik dergisi, 6(2), s. 229-231. <https://dergipark.org.tr/en/pub/tarikhkritik/issue/53642/716248> adresinden alındı.

- DOKUYAN, S. (tarih yok). *Savaş Ekonomisi Ve Varlık Vergisi Üzerine Bir Değerlendirme*. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 15(2), s. 23-56. doi:10.17494/ogusbd.15078
- GÖKBUNAR, R. & Çandır, M. (vd.) (2016). *Varlık Vergisinin Türk Romanında Yansıması*. Bilig(78), s. 231-251. <https://dergipark.org.tr/en/pub/bilig/issue/48705/619717> adresinden alındı.
- GÜÇLÜ, M. (tarih yok). *Varlık Vergisi Ve Seyhan (Adana) Uygulaması*. Mülkiyeliler Birliği Dergisi, 21(203).
- KARABULUT, K., & Karabulut, K. (2010). *11 Teşrinisani 1942 Tarihli Varlık Vergisine Bir Bakış*. Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, 11(27), s. 325-339. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ataunitaed/issue/2866/39175> adresinden alındı.
- KIZILKAYA, A. (tarih yok). *Ekonomik Ve Siyasal Boyutlarıyla Varlık Vergisi*. Emek ve Toplum Hak-İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi, 5(12). 2 2016 tarihinde alındı.
- ÖZTÜRK., İ. M. (2013). *İkinci Dünya Davası Türkiye'sinde Olağanüstü Ekonomik Kararlar:milli Korunma Kanunu Ve Varlık Vergisi*. 32(54), s. 135-166. doi:10.17494/ogusbd.15078
- SOFRACI, İ. E. (2013). *Tarihsel Perspektiften Varlık Vergisi Uygulamasına Bir Bakış*. Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 15(1), s. 317-335. <https://dergipark.org.tr/en/pub/akuiibfd/issue/1619/20292> adresinden alındı.
- The Journal Of International Social Sciences*. (tarih yok). Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 28(1), s. 289-311.
- YALÇIN, O. (2012). *Varlık Vergisi Kanunu Ve Uygulaması*. 1(1), s. 313-354. 11 21, 2012 tarihinde alındı.
- YEDEK, Ş. (2020). *Hatay'da Varlık Vergisi Uygulamaları (1942-1943)*. Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, 36(101), s. 163-202. doi:10.33419/aamd.732767
- YEŞİLYURT, Ş. (2016). *Varlık Vergisi Hakkında Bir Değerlendirme*. Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi, 12(27), s. 293-310. doi:10.17130/10.17130/ijmeb.2016.12.27.981

GAZETELER

- Bugün gazetesi.- Adana: Cavit Oral 1940-1961. 1942-1944 arası.
- Türk sözü gazetesi.-Adana: Ferit Celal Güven, 1924-1963. 1942-1944 arası.
- Varlık vergisi hakkında kanun. (1942). Resmî Gazete, 5255.
- Yeni Adana gazetesi.- Adana:1918. Ahmet Remzi Yüreğir. 1942-1944 arası.